
13 december 2011
Corr.nr. 2011-56.762, CW
Zaaknr. 364721

Nummer 43/2011

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen betreffende de concept cultuurnota 2013-2016 Het Verhaal van Groningen.

SAMENVATTING:

Middels onderliggende voordracht bieden wij u de concept cultuurnota 2013-2016, getiteld Het Verhaal van Groningen, ter vaststelling aan. Deze nota bestaat uit drie onderdelen, namelijk het onderdeel Beleid, het onderdeel Instrumenten en de Begroting. Met deze concept cultuurnota 2013-2016 hebben wij uitvoering gegeven aan het Kader Cultuurnota 2013-2016 dat op 30 juni 2010 in uw Staten is vastgesteld.

In deze voordracht gaan wij in op de volgende onderwerpen:

1. Aanleiding en procedure tot nu toe
2. Inspraak
3. Inhoud concept cultuurnota 2013-2016 in drie delen (beleid, instrumenten en begroting)
4. Staatssteun
5. Vervolprocedure

Bij deze voordracht horen 4 bijlagen:

1. Inspraaknota
2. Overzicht motivering structurele subsidies
3. Kwantitatief overzicht aanvragen structurele subsidies culturele instellingen
4. Advies Kunstraad (incl. toevoegingen en rechtzettingen)

Verder is de concept cultuurnota 2013-2016 (bestaande uit drie delen: beleid, instrumenten en begroting) bijgevoegd bij de besluittekst.

1. Aanleiding en proces tot nu toe

Aanleiding

Wij hebben te maken met een tweetal aanleidingen voor het aanbieden van de concept cultuurnota 2013-2016 op dit moment. Ten eerste loopt de huidige cultuurnota Stroomversnelling II op 1 januari 2013 af. Ten tweede hebben uw Staten eind 2009 bepaald in welke mate er op het provinciaal beleid bezuinigd moest worden. Daarin hebben uw Staten ook het bedrag vastgesteld dat per 2015 als taakstelling op het beleidsveld cultuur behaald moet zijn en dat deze bezuinigingen per 2013 (bij de nieuwe cultuurnota) in moeten gaan. Om op tijd aan de culturele instellingen kenbaar te maken wat de mogelijke financiële consequenties zijn, is het opstellen van de cultuurnota 2013-2016 in tijd naar voren gehaald ten opzichte van voorheen.

Totstandkomingsproces

Sinds oktober 2009 zijn diverse stappen gezet c.q. besluiten genomen die hebben geresulteerd in de voorliggende concept cultuurnota 2013-2016:

- Kaders voor de bezuinigingen en de bezuinigingstaakstelling voor cultuur, in uw Staten vastgesteld (d.d. 31 maart 2010).
- Kader voor cultuurnota 2013-2016, in uw Staten vastgesteld (d.d. 30 juni 2010 in bijlage 2.2 Voorjaarsnota 2010).

- Criteria in uw Staten vastgesteld (d.d. 30 juni 2010) waaraan de aanvragen van culturele instellingen voor structurele subsidie voor de periode 2013-2016 moeten voldoen en waaraan ze ook zijn getoetst.
- Opdracht verzonden aan Kunstraad Groningen (briefnummer 2010-52.689/41/A.15,CW) om de toetsingsprocedure te coördineren en hiervoor onafhankelijke toetsingscommissies te formeren.
- Aanvraag voor structurele subsidie van 75 instellingen ontvangen (d.d. voor 1 januari 2011) en doorgestuurd naar de Kunstraad voor de toets op de criteria. De aanvragen met bijbehorende beleidsplannen liggen ter inzage in de statenkast.
- Ontvangst advies van de Kunstraad (d.d. 29 april 2011), later aangevuld met toevoegingen en rechtzettingen (addendum; d.d. medio juni 2011).
- Vaststelling Ontwerp concept cultuurnota 2013-2016 door ons (d.d. 20 september 2011), verzending ter kennisname aan uw Staten en start inspraakperiode.
- Ontvangst en verwerking inspraakreacties in inspraaknota en verwerking in concept cultuurnota 2013-2016.
- Vaststelling concept cultuurnota 2013-2016 door ons (13 december 2011) en ter vaststelling verzenden aan uw Staten.

Moties en Collegeakkoord

Met het opstellen van de criteria en de opdracht aan de Kunstraad Groningen is uitvoering gegeven aan de in uw Staten aangenomen motie, waarin is gepleit voor het opstellen van een praktisch en transparant raamwerk aan criteria op basis waarvan subsidies aan instellingen worden toegekend binnen de cultuurnota. Tevens is hiermee uitwerking gegeven aan de adviezen van de Noordelijke Rekenkamer voortkomend uit een onderzoek naar het cultuurbeleid van de provincie Groningen dat in 2008 is uitgevoerd.

Op 4 april 2011 verscheen ons Collegeakkoord, waarin het belang van cultuur onderstreept wordt. Met de concept cultuurnota geven wij mede invulling aan het Collegeakkoord.

Bij de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011 hebben uw Staten een motie en een amendement aangenomen waarin extra middelen voor het provinciaal cultuurbeleid zijn opgenomen. De besteding van deze middelen is eveneens in de concept cultuurnota verwerkt.

Hier volgt een overzicht van de hierbij uitgevoerde moties en amendementen:

- 10 december 2008 (Cultuurnota 2009-2012): motie met de volgende strekking:
 - het opstellen van een praktisch en transparant raamwerk aan criteria op basis waarvan subsidies aan instellingen worden toegekend binnen de cultuurnota.
- 4 juli 2011 (Voorjaarsnota 2011): amendement met de volgende strekking:
 - De €100.000,- die tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota 2008 is opgenomen in de cultuurnota 2009-2012, opnieuw beschikbaar te stellen c.q. te verlengen voor cultuur in de provincie Groningen.
- 4 juli 2011 (Voorjaarsnota 2011): motie met de volgende strekking:
 - € 400.000,- uit de vrije bestedingsruimte van de begroting te oormerken voor cultuur.

Overleg gemeenten

In de totstandkoming van de Ontwerp concept cultuurnota hadden wij via de stuurgroepen van de Regionaal Cultuurplannen en apart met de gemeente Groningen gesprekken gevoerd over hun reactie op het advies Kunstraad en ten aanzien van de toekomst van onder andere de Regionale Cultuurplannen. De gemeenten zijn ook in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken in de inspraakperiode. Enkele gemeenten hebben hier gebruik van gemaakt. Van deze gemeenten hebben de gemeenten Groningen, De Marne, Winsum en Eemsum in hun inspraakreactie specifiek verzocht om een gesprek. Deze gesprekken hebben ondertussen plaatsgevonden. Daarin is gesproken over de gevolgen voor de gemeenten van het voorgenomen provinciaal cultuurbeleid en de inzet van instrumenten. In deze gesprekken (met name met de gemeente Groningen) zijn ook afspraken gemaakt over het gezamenlijk nader uitwerken van het provinciaal en gemeentelijk beleid. De uitkomst van deze gesprekken heeft niet geleid tot tekstuele aanpassingen in de concept cultuurnota.

2. Inspraak

In een periode van 6 weken (20 september-1 november 2011) heeft een ieder de mogelijkheid gehad om een zienswijze op het beleidskader van de Ontwerp concept cultuurnota in te dienen. De inspraakperiode was uitdrukkelijk niet bedoeld om te reageren op de gevolgen van het beleidskader op het niveau van instellingen oftewel de subsidieaanvragen ten behoeve van de cultuurnota 2013-2016 die bij ons zijn ingediend. De bij ons ingediende subsidieaanvragen voor de

cultuurnota 2013-2016 worden afgehandeld bij de vaststelling van de definitieve cultuurnota. De bezwaar en beroepprocedure met betrekking tot de individuele subsidieaanvragen van instellingen is na vaststelling van de definitieve cultuurnota 2013-2016.

In totaal hebben wij 65 inspraakreacties ontvangen, waarvan 3 buiten de inspraaktermijn. Na overleg met de afdeling ABJ (juridische zaken) hebben wij de inspraakperiode tot uiterlijk 5 november 2011 verlengd, in verband met de latere publicatie van de inspraak in de dagbladen. De advertentie stond enkele dagen later in de dagbladen dan 20 september 2011. De stukken lagen al wel vanaf 20 september 2011 ter inzage. Naast de inspraakreactie zijn er twee momenten geweest waarop culturele instellingen verzamelde handtekeningen als steunbetuiging aan de portefeuillehouder hebben aangeboden. Dit betrof het Nationaal Rijtuigenmuseum (ca. 5500 handtekeningen) en Theater te Water (2685 handtekeningen). In de inspraaknota (zie bijlage) wordt per inspreker inzichtelijk gemaakt in hoeverre dit heeft geleid tot een bijstelling van de tekst. De inspraakreacties van OVCG, GAVA, Vereniging Bond Heemschut en Stichting Landgoed Fraeylemaborg hebben aanleiding gegeven tot tekstwijzigingen. Hiertoe zijn concrete tekstvoorstellen gedaan en deze zijn als zodanig verwerkt in de concept cultuurnota. De inspraakreacties liggen ter inzage in de statenkast.

3. Inhoud concept cultuurnota 2013-2016 in drie delen (beleid, instrumenten en begroting)

De concept cultuurnota 2013-2016 bestaat uit drie onderdelen, nl.:

- 1) Beleid
- 2) Instrumenten
- 3) Begroting

Deel 1: Beleid

Belang van cultuur en relatie met andere beleidsthema's

In de concept cultuurnota staat de betekenis van cultuur voor het wonen, bezoeken en werken in onze provincie centraal. Wij starten daarom ook in de concept cultuurnota met het beschrijven van deze betekenis/belang en de verbinding die wij zien met andere beleidsterreinen van de provincie Groningen. Daarbij zien wij samenhang met economie, de creatieve industrie, het toerisme, de kwaliteit van de woonomgeving, landschap, ruimtelijke ordening, wonen en leefbaarheid waaronder het krimpvraagstuk. De uitwerking van het voorgestelde cultuurbeleid en de inzet van provinciale instrumenten zal daarom in samenhang met de genoemde onderwerpen/beleidsafdelingen moeten worden opgepakt.

'Het Verhaal van Groningen': Culturele Biografie als rode draad

De afgelopen jaren hebben wij op het terrein van cultuur veel goede resultaten behaald. In de periode 2013-2016 stellen wij voor deze lijn door te trekken en ook binnen cultuur meer met elkaar in verbinding te brengen. Wij willen verder inspelen op de toenemende belangstelling voor de Groninger cultuur en geschiedenis en op de kansen voor toeristische ontwikkeling. Ons College wil daarom de werkwijze van 'Het Verhaal van Groningen' (= huidige erfgoedbeleid) verbreden en verdiepen, volgens het principe van de *Culturele Biografie*. In de concept cultuurnota wordt dit begrip nader toegelicht.

Het concept *Culturele Biografie* is niet nieuw voor de provincie Groningen. In de afgelopen periode zijn wij namelijk vanuit erfgoed reeds gestart met het uitwerken van het concept *Culturele Biografie* in de provincie Groningen in 'Het Verhaal van Groningen'. Wij zien vele toepassingsmogelijkheden voor dit concept voor het gehele provinciale cultuurbeleid en zelfs voor andere beleidsonderdelen, zoals toerisme, ruimtelijke ordening, plattelandsbeleid etc. De *Culturele Biografie* is voor ons dan ook een inspiratiebron waar wij stapsgewijs naartoe willen werken. Het borduurt verder op het huidige erfgoedbeleid, maar wij gaan het verbreden met meerdere interessante verhalen over de provincie op vele terreinen. Dit betekent dat de Groningse variant op de *Culturele Biografie* getiteld 'Het Verhaal van Groningen' voortaan een bredere lading dekt dat het provinciaal erfgoedbeleid. Het betreft het gehele programma van de Groningse *Culturele Biografie*. Aangezien het de rode draad vormt van het provinciaal cultuurbeleid wordt dit ook de titel van de cultuurnota 2013-2016.

Voor de stapsgewijze verbreding van 'Het Verhaal van Groningen' in de periode 2013-2016 betekent dit dat erfgoed als inhoud nog steeds centraal staat, maar dat wij dit meer willen verbinden met inhoudelijke informatie die via bijvoorbeeld (amateur)kunsten tot ons komt. De kunsten kunnen eigentijdse, actuele commentaren vormen/geven op (historische) onderwerpen die Groningen betreffen. Zo kan het verleden met de actualiteit worden verbonden. Ook willen wij de periode 2013-2016 benutten om te bezien of wij ons provinciaal beleid volgens de principes van de

Culturele Biografie verder kunnen ontwikkelen en kunnen verbreden naar andere onderwerpen die buiten deze cultuurnota vallen. Daarbij betrekken wij andere provinciale beleidsterreinen en oriënteren wij ons ook op vergelijkbare ontwikkelingen in andere provincies. In deze concept nota beschrijven wij binnen de drie cultuurdoelstellingen die wij hebben, wat wij vanuit cultuur bij kunnen dragen aan het verder uitwerken van de 'Het Verhaal van Groningen'. Daarbij geldt dat wij vanuit cultuur in de periode 2013-2016 een extra (financiële) impuls willen geven aan het goed implementeren van de 'Het Verhaal van Groningen'. De extra impuls vanuit de provincie geldt alleen voor de periode 2013-2016, daarna zullen andere financiers gevonden moeten worden.

Kader voor concept cultuurnota en inzet instrumenten

In het kader voor de provinciale cultuurnota zijn bestuurlijke, inhoudelijke en financiële uitgangspunten benoemd die leidend zijn geweest bij de totstandkoming van de concept cultuurnota. In de bestuurlijke uitgangspunten staat de provinciale rol/taak ten aanzien van cultuur centraal. Dit brengt met zich mee dat er een accentverschuiving zal plaatsvinden binnen het provinciaal instrumentarium om ons cultuurbeleid tot uitvoering te brengen. De nadruk komt te liggen op het stimuleren van activiteiten en de indirecte ondersteuning van het culturele veld. Deze instrumenten passen bij de provinciale rol en zijn aanvullend op de verantwoordelijkheden van andere overheden, zoals gemeenten en rijk. Daarom heeft ons College bij de Ontwerp concept cultuurnota het streven uitgesproken 25% van het totale budget voor cultuur in te zetten ten behoeve van de instrumenten Incidentele subsidies, website www.hetverhaalvan groningen.nl en Overige Instrumenten (niet zijnde structurele subsidies aan instellingen). Dit is een percentage dat ook door vergelijkbare provincies als zodanig wordt gehanteerd (o.a. de provincies Limburg, Zeeland en Drenthe). Verderop in deze voordracht kunt u zien dat het totale budget voor cultuur ten opzichte van de Ontwerp concept cultuurnota naar beneden is bijgesteld. Daardoor halen wij het bovengenoemde streven in de periode 2013-2016 niet. In deze jaren loopt het aandeel voor de instrumenten Incidentele subsidies, website www.hetverhaalvan groningen.nl en Overige Instrumenten (niet zijnde structurele subsidies aan instellingen) op van 23,5% in 2013 naar 24,4% in 2016.

Ontwikkelingen andere overheden

Op het moment van schrijven van de concept cultuurnota zijn er nog enkele ontwikkelingen (bij gemeenten, provincie en rijk) die invloed kunnen hebben op het provinciaal beleid en de inzet van de instrumenten. Wij volgen deze ontwikkelingen op de voet. Ze kunnen in de toekomst leiden tot aanpassingen van het provinciaal cultuurbeleid en gelden dus als een voorbehoud bij de te nemen besluiten. Het betreft onder andere de nieuwe Bibliotheekwet, de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit en het Monumentenbeleid.

De provincie Groningen maakt tezamen met de provincies Drenthe en Fryslân en de gemeenten Groningen en Leeuwarden onderdeel uit van Landsdeel Noord. Op enkele onderdelen van het cultuurbeleid maakt het Rijk (ministerie OCW) afspraken met ons (in de vorm van een convenant) op het niveau van het landsdeel. Dit geldt in ieder geval voor de inzet van de rijksoverheid voor de professionele kunsten. Voor de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit volgt een apart convenant per overheid. Beide convenanten zijn op het moment vaststelling van deze voordracht nog niet opgesteld.

Doelstellingen

In het kader Cultuurnota 2013-2016 hebben uw Staten drie doelstellingen vastgesteld, waarbinnen 'Het Verhaal van Groningen' als rode draad geldt:

1. Stimuleren van actieve participatie van inwoners van de provincie Groningen aan cultuur.
2. Stimuleren van (integrale) presentaties en instandhouding van (delen van) de Collectie Groningen.
3. Versterken van de economie, de PR, de marketing en het vestigingsklimaat via het ondersteunen van de kunsten.

Doelstelling 1

Stimuleren van actieve participatie van inwoners van de provincie Groningen aan cultuur.

Aanscherpingen t.o.v. huidige beleid (o.a. voortkomend uit Kader, Criteria en Ontwerp concept cultuurnota):

- De nadruk is verschoven van bereik naar actieve deelname aan cultuur.
- Wij richten ons op alle doelgroepen en dus op alle inwoners van de provincie Groningen.
- Wij leggen nadrukkelijk de verbinding met *Het Verhaal van Groningen*.
- Wij willen deze doelstelling behalen met behulp van steuninstellingen en incidentele subsidies. Dit betekent dat geen structurele subsidie meer wordt verleend aan uitvoerende instellingen voor deze doelstelling.

Ten opzichte van de Ontwerp concept cultuurnota zien wij de volgende wijziging/aanvulling binnen doelstelling 1:

Cultuureducatie met kwaliteit

De rijksoverheid heeft aan de provincies en de grote steden gevraagd inhoudelijk en financieel bij te dragen aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Bij het schrijven van deze conceptnota is nog niet duidelijk hoe dit programma eruit komt te zien. Wel zijn enkele contouren zichtbaar, namelijk dat het moet gaan om substantiële projecten en dat de middelen via twee subsidieronden worden toebedeeld. De uitwerking van het programma zal een plek moeten krijgen in een convenant tussen het Rijk en Provincie Groningen. De inhoudelijke component van het programma zal onder meer een duidelijke beschrijving van de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de diverse overheidslagen ten aanzien van cultuureducatie moeten bevatten. Deze verantwoordelijkheidsverdeling is leidend voor de inzet van de provincie op het terrein van cultuureducatie en kan leiden tot een aanpassing van die inzet. Onze insteek ten aanzien van de beschikbare incidentele middelen is deze beschikbaar te stellen voor cultuureducatief aanbod dat voortkomt uit de vraag van de scholen zelf.

Doelstelling 2

Stimuleren van (integrale) presentaties en instandhouding van (delen van) de Collectie Groningen.

Aanscherpingen t.o.v. huidige beleid (o.a. voortkomend uit Kader, Criteria en Ontwerp concept cultuurnota):

- Wij willen deze werkwijze verdiepen en verbreden naar andere onderdelen van cultuur en andere beleidsterreinen.
- Aan de uitvoerende instellingen is explicieter gevraagd aan te geven hoe hun visie eruit ziet ten aanzien van de Collectie Groningen, het presenteren van de collectie en op het gebruik van de digitale omgeving.
- Wij richten ons op instellingen met een provinciale taak.
- Wij streven als provincie naar de best mogelijke inhoudelijke en organisatorische samenwerkingsvorm ten aanzien van de steuninstellingen voor Erfgoed om zo versterking van uitvoering en de aanpak van *Het Verhaal van Groningen* te realiseren. Wij willen eind 2016 in afstemming met de betreffende instellingen deze vorm nader vaststellen, zodat deze vanaf 2017 in uitvoering gebracht wordt.

Ten opzichte van de Ontwerp concept cultuurnota zien wij de volgende wijziging/aanvulling binnen doelstelling 2:

Toevoegingen n.a.v. inspraak

De inspraak van Vereniging Bond Heemschut heeft ertoe geleid dat wij in de tekst van de concept cultuurnota op enkele plekken de provinciale taakopvatting ten aanzien van erfgoed duidelijker hebben beschreven.

Doelstelling 3

Versterken van de economie, de PR, de marketing en het vestigingsklimaat via het ondersteunen van de kunsten.

Aanscherpingen t.o.v. huidige beleid (o.a. voortkomend uit Kader, Criteria en Ontwerp concept cultuurnota):

- In het huidige beleid (2009-2012) staan vijf doelstellingen genoemd met betrekking tot de professionele kunsten. Deze zijn teruggebracht tot bovenstaande doelstelling.
- In het kader staat dat wij structurele subsidie verlenen aan instellingen (professionele kunsten) die bijdragen aan de promotionele en economische waarde van de provincie Groningen. Hiervoor zijn scherpe criteria vastgesteld door uw Staten die betrekking hebben op p.r., (inter)nationale media-aandacht en het trekken van bezoekers van buiten de provincie. Naar aanleiding van het advies van de Kunstraad, waarin deze criteria ruimer zijn geïnterpreteerd - namelijk de betekenis voor het vestigingsklimaat -, hebben wij besloten deze bredere interpretatie te volgen en daarmee de betekenis voor het vestigingsklimaat mee te laten wegen in de beoordeling van de beleidsplannen van culturele instellingen uit de professionele kunsten.
- In het kader staat nog aangegeven dat wij ook in de periode 2013-2016 de verbinding gaan leggen tussen kunst en ruimte. Het provinciale beleid Kunst en Ruimte zou zich moeten beperken tot grotere regionale projecten, zoals in het kader van de ontwikkelingen in Meerstad en de Regio Assen-Groningen, waarin meervoudige opdrachten/kunstwerken mogelijk zijn. Het plaatsen van één kunstwerk, ook in een groter regionaal project, zien wij als een gemeentelijke verantwoordelijkheid. In de beleidsperiode 2013-2016 is er onvoldoende budget voor projecten op het gebied van Kunst en Ruimte die aanhaken bij provinciale ruimtelijke opgaven. Daarom willen wij insteken op het zichtbaar maken en presenteren van al bestaande provinciale Kunst en Ruimte-projecten (o.a. via de website van *Het Verhaal van Groningen*) en geen nieuwe projecten te ontwikkelen.

Ten opzichte van de Ontwerp concept cultuurnota zien wij de volgende wijziging/aanvulling binnen doelstelling 3:

Landsdeel Noord

In de Ontwerp concept cultuurnota stond nog geen tekst opgenomen over de landsdelige samenwerking. In de concept cultuurnota staat hierover ten aanzien van de professionele kunsten het volgende: 'Het noordelijk landsdeel beschikt over een kwalitatief goede culturele infrastructuur die minimaal van belang is voor het gehele Noorden. Deze infrastructuur is echter ijl en nog niet compleet. De rijksoverheid is verantwoordelijk voor de instandhouding van het onderdeel van de noordelijke culturele infrastructuur dat van (inter) nationale betekenis is. Ondanks de bezuinigingen bij de rijksoverheid pleit de provincie ervoor dat het rijk verantwoordelijkheid blijft nemen voor dit onderdeel. De rijksfinanciering zal of rechtstreeks verlopen via de Basisinfrastructuur of via diverse fondsen. Wij beseffen echter dat de beschikbare budgetten veel kleiner zijn voor meerdere potentiële aanvragers. Bij het schrijven van dit document is nog niet duidelijk welke instellingen uit landsdeel Noord op blijvende rijksfinanciering kunnen rekenen. Afspraken hierover moeten uiteindelijk landen in een convenant tussen het rijk en landsdeel Noord.'

Deel 2: Instrumenten

Voor het uitvoeren van het provinciaal cultuurbeleid zetten wij diverse instrumenten in, die wij in 4 categorieën hebben verdeeld:

- I Incidentele subsidies
- II Steuninstellingen
- III Uitvoerende instellingen
- IV Overige instrumenten

Daarnaast zullen wij bezien op welke wijze andere provinciale instrumenten van buiten deze cultuurnota een bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de gestelde doelen.

De nadruk binnen bovenstaande instrumenten komt meer te liggen op het stimuleren van activiteiten en de indirecte ondersteuning van het culturele veld. Deze instrumenten passen bij de provinciale rol en zijn aanvullend op de verantwoordelijkheden van andere overheden, zoals gemeenten en rijk. Met de instrumenten uit de categorieën I en IV kunnen wij meer sturing geven aan het beleid en kan de provincie flexibel opereren. De bezuinigingen kunnen flexibel worden opgevangen. De rode draad uit de cultuurnota n.l. 'Het Verhaal van Groningen' kan met behulp van deze instrumenten het beste worden uitgewerkt. Met behulp van de instrumenten uit de concept

cultuurnota kunnen wij vanuit het provinciaal cultuurbeleid een goede impuls geven aan het goed neerzetten en uitbouwen van 'Het Verhaal van Groningen' binnen het gehele provinciale beleid.

Kwantitatieve gegevens

In bijlage 4 geven wij een overzicht van kwantitatieve gegevens horende bij de culturele instellingen die een aanvraag hebben ingediend voor structurele subsidie. Hiermee geven wij invulling aan de toezegging in de richting van uw Staten betreffende het inzichtelijk maken van de kostenstructuur en kwantitatieve gegevens van de culturele instellingen. Daarbij moeten wij wel een kanttekening plaatsen. Dit overzicht kan niet op zichzelf dienen als beoordelingsinstrument voor het wel/niet opnemen van culturele instellingen in de concept cultuurnota. Het gaat om de inhoudelijke beoordeling op de met name kwalitatieve criteria. Deze criteria zijn op 30 juni 2010 in uw Staten vastgesteld. Het kwantitatief overzicht geeft slechts inzicht in een deel van de criteria. Daarbij komt dat wij ten aanzien van de gegevens over de afgelopen jaren (voor bijvoorbeeld eigen inkomsten en bezoekerscijfers) alleen beschikken over de gegevens van de instellingen waarmee wij in de huidige cultuurnota een subsidierelatie onderhouden. Daarnaast heeft de Kunstraad geconstateerd dat de ingediende beleidsplannen zeer divers van aard zijn, mede omdat wij niet met een format hebben gewerkt. De Kunstraad heeft bij de toets een weging toegepast op inhoud en geen rekenkundige vergelijking. Wel geeft dit kwantitatief overzicht meer inzicht in bijvoorbeeld het provinciaal aandeel ten opzichte van de totale begroting en de eigen inkomsten.

Advies Kunstraad

Ten aanzien van de beleidsplannen van de steuninstellingen en de uitvoerende instellingen hebben wij advies ingewonnen bij de Kunstraad Groningen. Dit advies (incl. de toevoegingen en rechtzettingen) hebben wij betrokken bij de totstandkoming van de concept cultuurnota 2013-2016. Dat geldt ook voor de reacties van instellingen en gemeenten op dit advies. In algemeenheid geldt dat wij niet alle onderdelen van het advies in de conceptnota hebben overgenomen. Ten aanzien van de professionele kunsten hebben de Kunstraad en de toetsingscommissies de criteria ruimer geïnterpreteerd dan door uw Staten zijn vastgesteld. Zij hebben niet alleen gekeken naar de pr- en economische waarde, maar ook naar de betekenis van instellingen voor het vestigingsklimaat. Dit hebben wij overgenomen, voor die instellingen die aantoonbaar inzet plegen voor inwoners van de gehele provincie Groningen. Over de beleidsplannen van Libau Steunpunt en de Monumentenwacht ontbrak een inhoudelijke toets. Daarom hebben wij op basis van landelijke onderzoeken de beleidsplannen van deze instellingen zelf getoetst. Daarnaast volgen wij het advies niet ten aanzien van enkele individuele instellingen binnen doelstellingen I en II.

Inzet instrumenten:

In de concept cultuurnota 2013-2016 kunt u zien welke instrumenten wij willen inzetten om ons beleid te behalen. Daarin vindt u tevens een toelichting op deze instrumenten. In bijlage 3 kunt u de motivering lezen voor het wel/niet opnemen van culturele instellingen in de concept cultuurnota voor structurele subsidie.

Deel 3: Begroting

In de concept cultuurnota 2013-2016 is de begroting opgenomen.

De totaal beschikbare budgetten bedragen:

2013: € 9.196.374,-

2014: € 9.255.084,-

2015: € 9.313.794,-

2016: € 9.313.794,-

Deze bedragen zijn lager dan de bedragen die opgenomen waren in de Ontwerp concept cultuurnota. Het gaat om een totaal bedrag van € 392.453,-. Dat heeft te maken met de volgende ontwikkelingen/onderwerpen:

- De bedragen in de Ontwerp concept cultuurnota waren onder voorbehoud van vaststelling van het accres van 2013. Er was gerekend met een accres van 3,3%. Deze is echter later op een lager niveau vastgesteld op 1,5%. Het verschil, zijnde € 177.553,-, is conform de bestendige gedragslijn in mindering gebracht op de totale beschikbare middelen voor de concept cultuurnota 2013-2016.
- Via de Voorjaarsnota 2011 hebben uw Staten extra middelen toegevoegd aan de cultuurnota 2013-2016. De vaste gedragslijn dat de financiering van de daarmee gepaard gaande personele consequenties ten laste komen van de programmabudgetten. Dit zal nog nader worden geformaliseerd via een provinciebreed voorstel. Een bedrag van

€ 109.200,- is daarom voornamelijk buiten de begroting van de concept cultuurnota 2013-2016 gehouden.

- Bij de Ontwerp concept cultuurnota heeft ons College besloten om de Interne Kunstcommissie niet meer op te nemen en de middelen (minus taakstelling) over te hevelen naar een andere afdeling. Dit betekent dat een bedrag € 12.800,- jaarlijks daarmee buiten de begroting van de concept cultuurnota 2013-2016 is gehouden.
- De provincie Groningen subsidieert al geruime tijd de Wetenschappelijke Steunfunctie (WSF) namens de provincie Groningen en Drenthe. Dit betreft bibliotheekwerk. Het aandeel van de provincie Drenthe loopt via het provinciefonds van de provincie Groningen en wij betalen jaarlijks dit bedrag aan de provincie Drenthe uit. Echter, de provincie Drenthe besteedt deze middelen niet meer aan dit doel, maar deze zijn formeel wel van de provincie Drenthe. Wij treden zo snel mogelijk met de provincie Drenthe in overleg over deze middelen. Dit betekent dat een bijdrage van € 118.500,- daarmee buiten de begroting van de concept cultuurnota 2013-2016 is gehouden.

Accressen

In de genoemde bedragen voor de jaren 2014, 2015 en 2016 is geen accres opgenomen. In de begroting zijn voorstellen opgenomen over op welke instrumenten een materieel accres wordt toegepast, dan wel een accres voor budgetsubsidies of voor welke instrumenten een vast bedrag geldt. Het jaar 2013 wordt beschouwd als een basisjaar. In de daarop volgende jaren zal het accres worden herberekend vanaf 2013 en niet over de jaren daarvoor.

4. Staatssteun

U heeft verzocht te toetsen of bij subsidiëring van de instellingen genoemd in de concept cultuurnota sprake is van staatssteun. Naar onze mening is hiervan geen sprake. Wij komen tot deze conclusie op basis van beschikkingen van de Europese Commissie. Bij de vorige cultuurnota hebben wij een check op instellingenniveau uitgevoerd en hierin zijn geen wezenlijke veranderingen opgetreden. Er is alleen sprake van staatssteun wanneer culturele instellingen in Europeesrechtelijke zin kunnen worden aangemerkt als "onderneming". Hiervan is sprake wanneer zij economische activiteiten ontplooiën (het aanbieden van goederen of diensten op de markt). Indien een culturele instelling moet worden aangemerkt als een onderneming moet de vraag worden beantwoord of de subsidie effect kan hebben op een markt waarin concurrentie en handelsverkeer tussen de lidstaten bestaat. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen *culturele* en *commerciële* activiteiten.

Culturele activiteiten:

In beginsel hanteert de Europese Commissie het uitgangspunt dat bij culturele activiteiten geen sprake is van een (dreigend) effect op een markt waarin concurrentie en handelsverkeer tussen lidstaten bestaat.

Bij twijfelgevallen dient dit echter voor culturele activiteiten te worden onderbouwd aan de hand van onderstaande aspecten:

- Hebben de activiteiten een lokaal / regionaal / internationaal karakter? Hierbij is het van belang om te kijken naar bezoekersaantallen en de herkomst van bezoekers.
- Herkomst eventuele sponsors: indien sponsors (voornamelijk) uit individuele personen en/of lokale ondernemingen bestaan is er geen sprake van een effect op de internationale markt.

Conclusie: Voor alle culturele instellingen die (ook) economische activiteiten ontplooiën is op basis van bovenstaande aspecten bij de vorige cultuurnota nagegaan of er sprake van staatssteun. Hiervan is geen sprake. In zowel de activiteiten als de Europese regelgeving zijn hierin geen wezenlijke veranderingen opgetreden.

Commerciële activiteiten:

Bij commerciële activiteiten oordeelt de Europese Commissie al snel dat sprake is van activiteiten op een markt waarop tussenstaatse handel plaatsvindt. Er zal dus al snel sprake zijn van staatssteun. *Conclusie:* Om dit risico op staatssteun te ondervangen zullen wij in de subsidiebeschikkingen voor de instellingen die (ook) commerciële activiteiten ontplooiën de verplichting opnemen een gescheiden boekhouding te voeren als middel om te voorkomen dat inkomsten uit subsidies worden ingezet voor de commerciële activiteiten.

5. Vervolgprocedure

Na vaststelling door uw Staten wordt de definitieve cultuurnota 2013-2016 door ons College vastgesteld. De instellingen die een aanvraag voor structurele subsidie hebben aangevraagd

ontvangen vervolgens een besluit tot subsidieverlening/weigering. Daarop kunnen de instellingen eventueel bezwaar maken.

Opzet nota en wijze van publicatie

Uiteindelijk zal, na vaststelling van de definitieve cultuurnota (voorjaar 2012), de informatie op de website www.provinciegroningen.nl worden geplaatst. De beleidsbrochure en begroting zullen ook in gedrukte vorm verschijnen. De informatie over de instrumenten en de bijbehorende (en nog te ontwikkelen) subsidiewijzer zal uitsluitend op de website worden geplaatst.

Wij stellen voor het in ontwerp bijgevoegde besluit vast te stellen.

Groningen, 13 december 2011.

Gedeputeerde Staten van Groningen:

M.J. van den Berg , voorzitter.

H.J. Bolding , secretaris.

Provinciale Staten van Groningen:

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 13 december 2011, nr. 2011-56.762, CW;

BESLUITEN:

Vast te stellen de bijgevoegde drie delen (beleid, instrumenten en begroting) van de concept cultuurnota 2013-2016 Het Verhaal van Groningen 2016.

Groningen,

Provinciale Staten voornoemd:

, voorzitter.

, griffier.